

**PROGRAM OBRAZOVANJA
ZA OSPOSABLJAVANJE ZA ZANIMANJE PLANINSKI VODIČ/PLANINSKA VODIČKINJA**

1. Utemeljenost programa:

Program obrazovanja za osposobljavanje za zanimanje Planinski vodič/Planinska vodičkinja se bazira na standardu zanimanja Planinski vodič/Planinska vodičkinja koji je usvojen na XIII. sjednici Nacionalnog savjeta za obrazovanje 12.04.2012. godine. Program ne obuhvata vođenje lakih ledničkih i penjačkih tura, jer nisu ispunjeni uslovi koji se odnose na standard UIAA (Međunarodna alpinistička federacija). Program obrazovanja se radi u okviru projekta UNDP.

2. Ciljevi programa obrazovanja:

Opšti cilj :

- osposobljavanje polaznika za obavljanje poslova utvrđenih standardom zanimanja Planinski vodič/Planinska vodičkinja.

Posebni zadaci:

- razvijanje pravilnog odnosa prema poslu;
- osposobljavanje polaznika za poslovno komuniciranje sa saradnicima i strankama;
- razvijanje pravilnog odnosa prema opremi;
- afirmisanje profesije planinskog vodiča/planinske vodičkinje;
- razvijanje svijesti o važnosti održavanja optimalnih uslova rada i radne sredine;
- sticanje samopouzdanja i sigurnosti pri korišćenju uređaja i opreme;
- razvijanje odgovornog odnosa prema vlastitom zdravlju i obavezno korišćenje zaštitnih sredstava pri radu;
- razvijanje odgovornog odnosa prema zdravlju drugih;
- razvijanje svijesti o važnosti čuvanja i zaštiti životne sredine;

3. Trajanje programa obrazovanja:

Modul 1 Vođenje lake ljetnje planinske ture 154 časa
Modul 2 Vođenje zahtjevne ljetnje planinske ture 34 časa
Modul 3 Vođenje vrlo zahtjevne ljetnje planinske ture 21 čas
Modul 4 Vođenje lake zimske planinske ture 44 časa
Modul 5 Vođenje zahtjevne zimske planinske ture 21 čas
Modul 6 Vođenje lake turne skijaške planinske ture 48 časova
Modul 7 Vođenje zahtjevne turne skijaške planinske ture 21 čas
Modul 8 Vođenje lake ledničke ture 23 časa
Modul 9 Vođenje penjačke ture 42 časa.

Nakon završenog teorijskog i praktičnog dijela polanici rade pod nadzorom/praksa:
nakon Modula 1 u trajanju 76 časova, a nakon svih ostalih modula 46 časova.

Napomena: U grupu za obuku se može uključiti maksimalno 10 polaznika.

4. Lični profil polaznika (Uslovi za uključenje u program obrazovanja)

Osnovni zahtjev:

- starost najmanje 18 godina

Osnovni obrazovni zahtjevi:

- IV stepen stručne spreme

Poželjni obrazovni zahtjev:

- završen kurs osnove prve pomoći
- završe kurs planinarstva

Osnovne osobine koje polaznik treba da posjeduje:

- psihofizička sposobnost (uvjerenje od ljekara sportske medicine)
- dobra fizička kondicija;

Poželjne osobine koje polaznik treba da posjeduje:

- sposobnost organizacije;
- sposobnost za timski rad;
- smirenost i strpljivost;
- komunikativnost.

Posebni uslovi za uključivanje u pojedinačne module za sticanje zvanja Vodiča:

Za pohađanje Modula 1 Vođenje lake ljetnje planinske ture kandidat prilaže uvjerenje o učešću u planinskim turama od Planinarskog saveza Crne Gore ili planinarskog kluba:

- na 10 planinskih tura po lakim označenim i lakim neoznačenim stazama
- na 10 planinskih tura po zahtjevnim i vrlo zahtjevnim označenim stazama
- Za pohađanje Modula 2 Vođenje zahtjevnih ljetnjih planinskih ture kandidat prilaže:
 - sertifikat o stručnoj osposobljenosti za vođenje lake ljetnje planinske ture Kategorija A
 - uvjerenje od Planinarskog saveza Crne Gore o vođenju pod nadzorom mentora najmanje 5 tura u A kategoriji
 - uvjerenje o učešću u planinskim turama od Planinarskog saveza Crne Gore ili planinarskog kluba:
 - na 20 planinskih tura po zahtjevnim i vrlo zahtjevnim označenim stazama
 - na 5 planinskih tura po neoznačenim stazama
- Za pohađanje Modula 3 Vođenje vrlo zahtjevnih ljetnjih planinskih ture kandidat prilaže:
 - sertifikat o stručnoj osposobljenosti za vođenje zahtjevnih ljetnjih planinskih ture Kategorija B
 - uvjerenje od Planinarskog saveza Crne Gore o vođenju pod nadzorom mentora najmanje 5 tura u B kategoriji
 - uvjerenje o učešću u planinskim turama od Planinarskog saveza Crne Gore ili planinarskog kluba:
 - na 20 planinskih tura po neoznačenim stazama
 - na 10 penjačkih uspona drugog stepena težine po ljestvici UIAA
 - na 10 penjačkih uspona trećeg stepena težine po ljestvici UIAA
- Za pohađanje Modula 4 Vođenje lake zimske planinske ture kandidat prilaže:
 - sertifikat o stručnoj osposobljenosti za vođenje lake ljetnje planinske ture Kategorija A
 - uvjerenje od Planinarskog saveza Crne Gore o vođenju pod nadzorom mentora najmanje 10 tura u A kategoriji
 - uvjerenje o učešću u planinskim turama od Planinarskog saveza Crne Gore ili planinarskog kluba:
 - na 10 planinskih tura po lakim označenim stazama u snijegu
 - na 5 planinskih tura po zahtjevnim označenim stazama u snijegu
- Za pohađanje Modula 5 Vođenje zahtjevnih zimske planinske ture kandidat prilaže:
 - sertifikat o stručnoj osposobljenosti za vođenje lake zimske planinske ture Kategorija D i sertifikat o stručnoj osposobljenosti za vođenje vrlo zahtjevnih ljetnjih planinskih ture Kategorija C
 - uvjerenje od Planinarskog saveza Crne Gore o vođenju pod nadzorom mentora najmanje 5 tura u C kategoriji i 10 tura u kategoriji D
 - uvjerenje o učešću u planinskim turama od Planinarskog saveza Crne Gore ili planinarskog kluba:
 - na 10 planinskih tura po zahtjevnim i vrlo zahtjevnim označenim stazama u snijegu
 - na 5 zimskih penjačkih uspona
- Za pohađanje Modula 6 Vođenje lake turne skijaške ture kandidat prilaže:
 - sertifikat o stručnoj osposobljenosti za vođenje lake ljetnje ture A kategorije i lake sniježne ture D kategorije
 - uvjerenje od Planinarskog saveza Crne Gore o vođenju pod nadzorom mentora najmanje 5 tura u A kategoriji i 5 tura u kategoriji D
 - uvjerenje o učešću u planinskim turama od Planinarskog saveza Crne Gore ili planinarskog kluba:
 - na 10 lakih turnih skijaških tura
 - na 5 planinskih zahtjevnih turnih skijaških tura
- Napomena: organizuje se provjera vještine skijanja kandidata
- Za pohađanje Modula 7 Vođenje zahtjevnih turne skijaške ture kandidat prilaže:
 - sertifikat o stručnoj osposobljenosti za vođenje lake turne skijaške ture G kategorije i zahtjevnih zimske planinske ture kategorije E.
 - uvjerenje od Planinarskog saveza Crne Gore o vođenju pod nadzorom mentora najmanje 10 tura u G kategoriji i 5 tura u kategoriji E
 - uvjerenje o učešću u planinskim turama od Planinarskog saveza Crne Gore ili planinarskog kluba:
 - na 20 zahtjevnih turnih skijaških tura
 - na 5 vrlo zahtjevnih turnih skijaških tura
- Za pohađanje Modula 8 Vođenje lake ledničke ture kandidat prilaže:
 - sertifikat o stručnoj osposobljenosti za vođenje zahtjevnih zimske planinske ture E kategorije
 - uvjerenje od Planinarskog saveza Crne Gore o vođenju pod nadzorom mentora najmanje 10 tura u kategoriji E
 - uvjerenje o učešću u planinskim turama od Planinarskog saveza Crne Gore ili planinarskog kluba:
 - na 10 lakih ledničkih tura
 - na 5 zahtjevnih ledničkih tura
- Za pohađanje Modula 9 Vođenje penjačke ture kandidat prilaže:
 - sertifikat o stečenom zvanju Alpiniste
 - sertifikat o stručnoj osposobljenosti za vođenje vrlo zahtjevnih ljetnjih planinskih ture kategorije C, zahtjevnih zimske planinske ture kategorije E zahtjevnih zimske planinske i lake ledničke ture kategorije I
 - uvjerenje od Planinarskog saveza Crne Gore o vođenju pod nadzorom mentora najmanje 10 tura u kategoriji C, najmanje 10 tura u kategoriji E i 10 u kategoriji I.

uvjerenje o učešću u planinskim turama od Planinarskog saveza Crne Gore ili planinarskog kluba:
na 20 smjerova u suvoj stijeni težine V+ po ljestvici UIAA
na 10 visokogorskih penjačkih uspona
na 10 visokogorskih penjačkih uspona težine najmanje IV stepena po ljestvici UIAA, viših od 500m
na 10 visokogorskih zimskih uspona
na 5 visokorskih zimskih uspona težine najmanje IV stepena po ljestvici UIAA viših od 500m
na 10 visokogorskih lednih/kombinovanih uspona
na 5 visokogorskih lednih/kombinovanih uspona težine najmanje IV stepena po ljestvici UIAA, viših od 500m.

5. Identifikacija prioritetnih oblasti programa obrazovanja:

Polaznik mora da zna da:

- vrši procjenu bezbjednosne situacije u odnosu na vremenske uslove, zahtjevnost ture i karakteristike grupe;
- definiše potrebnu opremu u skladu sa procjenom ;
- definiše pravila ponašanja grupe u skladu sa bezbjednosnim standardima;
- planira preventivne aktivnosti u skladu sa procjenom bezbjednosti;
- vrši ličnu pripremu za rad;
- kontroliše ličnu opremu u zavisnosti od kategorije;
- vodi osnovne pješačke planinske ture, po lakim označenim i lakim neoznačenim planinskim stazama;
- vodi zahtjevnije planinske ljetnje ture, po zahtjevnim označenim i vrlo zahtjevnim označenim planinskim stazama uz korišćenje cepina i užeta za osiguranje učesnika na planinskoj stazi;
- vodi vrlo zahtjevnije planinske ljetnje ture, po vrlo zahtjevnim i neoznačenim planinskim stazama, zahtjevnim i vrlo zahtjevnim penjačkim stazama;
- kreće se u formaciji naveze;
- postavlja osiguranja u kratkim penjačkim smjerovima;
- vodi osnovne zimske planinske ture po lakim označenim i lakim neoznačenim sniježnim stazama uz upotrebu cepina, dereza, štapova i krplji;
- vodi zahtjevnije i vrlo zahtjevnije planinske ture po označenim sniježnim stazama;
- vodi lake i zahtjevnije sniježne planinske ture po neoznačenim sniježnim stazama uz upotrebu penjačkih užadi za osiguranje u kratkim zimskim smjerovima;
- vodi lake planinske turne skijaških tura;
- vodi zahtjevnije i vrlo zahtjevnije turne skijaških tura;
- vodi lake ledničke ture po označenim i djelimično označenim ledničkim stazama i po neoznačenim ledničkim stazama;
- vodi ture po kombinovanim stazama(led i stijena);
- vodi penjačke ture, u suvoj stijeni, snijegu, ledu, kombinaciji, u zaleđenim štapovima do četvrtog stepena težine, po ljestvici UMA;
- kreira jednodnevne i višednevne planinske ture;
- vrši kalkulaciju troškova i cijene koštanja planinske ture;
- vodi administrativne poslove iz djelokruga svog rada;
- obavlja poslove u skladu sa utvrđenim propisima, standardima i procedurama;
- upotrebljava zaštitnu opremu u skladu sa propisima, standardima i uslovima djelatnosti;
- kontroliše ispravnost opreme u skladu sa međunarodnim standardima i oznakama;
- otklanja manje nedostatke na opremi;
- slaže i skladišti opremu u skladu sa uputstvima proizvođača;
- koristi stručnu terminologiju u komunikaciji;
- koristi međunarodnu signalizaciju za pomoć u planini;
- ukazuje prvu pomoć;
- sporazumijeva se sa korisnicima usluga na engleskom jeziku;
- obavlja i organizuje poslove tako da ne ugrožava ličnu sigurnost i sigurnost lica;
- obavlja poslove u skladu sa pravilima o zaštiti životne sredine.

Polaznik treba da zna :

- slijed aktivnosti i postupaka potrebnih za organizaciju bezbjednog vođenja tura u planini ;
- osnovne elemente koji imaju uticaj na bezbjednost boravka u planini;
- vrste, karakteristike, namjenu i način korišćenja lične i kolektivne opreme;
- osnove orjentisanja u planini;
- način organizacije i vođenja osnovnih pješačkih planinskih tura po lakim označenim i lakim neoznačenim planinskim stazama;
- način organizacije i vođenja planinskih tura po zahtjevnim označenim i vrlo zahtjevnim označenim planinskim stazama;
- vrste i načine postavljanja osiguranja i načine korišćenja užeta i cepina;
- način organizacije i vođenje planinskih tura po vrlo zahtjevnim neoznačenim planinskim stazama, zahtjevnim i vrlo zahtjevnim penjačkim stazama;
- proceduru formiranja naveze i kretanja u formaciji naveze;
- vrste i načine postavljanja osiguranja u kratkim penjačkim smjerovima;
- način organizacije i vođenje osnovnih zimskih planinskih tura po lakim označenim i lakim neoznačenim sniježnim stazama;
- vrste, namjenu i upotrebu cepina, dereza, štapova i krplji;
- način organizacije i vođenja zahtjevnih i vrlo zahtjevnih planinskih tura po označenim sniježnim stazama i lakim zahtjevnim sniježnim planinskim tura po neoznačenim sniježnim stazama;
- vrste i načine postavljanja osiguranja u kratkim zimskim smjerovima;
- tehnike skijanja i hodanja na skijama;
- tehnike skijanja i kretanja po vrlo zahtjevnim planinskim stazama i lednicima;
- vrste i načine postavljanja postavljanja osiguranja na skijaškoj turi;

- tehnike kretanja po ledniku sa upotrebom dereza i cepina;
- vrste osiguranja i načine postavljanja osiguranja na ledniku i kombinovanoj stazi;
- tehnike vađenja iz ledničke pukotine;
- način organizacije i vođenja dužih penjačkih smjerova u suvoj stijeni, snijegu, ledu i kombinaciji od četvrtog stepena težine po ljestvici UMA;
- tehnike penjanja uz korišćenje adekvatne opreme, na dužim smerovima i u suvoj stijeni, snijegu, ledu i kombinaciji do četvrtog stepena težine po ljestvici UMA;
- poznaje međunarodne standarde za ocjenjivanje alpinističkih smjerova;
- način planiranja jednodnevnih i višednevnih planinskih tura;
- kalkulaciju troškova i način formiranja cijena;
- osnove preduzetništva;
- strukturu i način popunjavanja dokumenata i formulara iz domena svog rada;
- poznaje međunarodne standarde i propise iz domena svog rada;
- poznaje međunarodne asocijacije i njihove nadležnosti iz domena svog rada;
- poznaje način označavanja atestirane opreme;
- postupak pravilnog skladištenja i odlaganja opreme;
- način otklanjanja manjih nedostataka na opremi;
- stručnu terminologiju iz domena svog rada na engleskom jeziku;
- međunarodnu signalizaciju za pomoć u planini;
- pravila poslovne komunikacije;
- namjenu i način korišćenja zaštitne opreme;
- postupke za ukazivanje prve pomoći u različitim okolnostima u planini;
- nadležnosti službi iz sistema zaštite i bezbjednosti u planini i procedure njihovog angažovanja;
- osnove propisa o zaštiti na radu i radne regulative;
- osnove propisa o zaštiti životne sredine;
- propise i pravila ponašanja u zaštićenim područjima;
- poznaje zaštićene biljne i životinjske vrste u Crnoj Gori;
- način pravilnog sortiranja i odlaganja nastalog otpada.

Poželjno je da polaznik zna :

- trendove u oblasti planinskog vođenja.

6. Predmetne oblasti programa obrazovanja/moduli:

Naziv modula	Teorijski dio	Praktični dio	Vodjenje pod nadzorom/praksa	Ukupno
Vođenje lake ljetnje planinske ture	54	100	76	154 + 76
Vođenje zahtjevne ljetnje planinske ture	8	26	46	34 + 46
Vođenje vrlo zahtjevne ljetnje planinske ture	3	18	46	21 + 46
Vođenje lake zimske planinske ture	10	34	46	44 + 46
Vođenje zahtjevne zimske planinske ture	3	18	46	21 + 46
Vođenje lake turne skijaške planinske ture	12	36	46	48 + 46
Vođenje zahtjevne turne skijaške planinske ture	3	18	46	21 + 46
Vođenje lake ledničke ture	3	20	46	23 + 46
Vođenje penjačke ture	12	30	46	42 + 46

7. Broj časova za realizaciju predmetnih oblasti programa obrazovanja:

Naziv predmetnih oblasti	Broj časova za realizaciju predmetnih oblasti po modulima								
	M 1	M 2	M3	M 4	M 5	M 6	M 7	M 8	M 9
1.Pravne, sociološke i kulturne osnove vođenja u planini	6								
2. Planinar – bio- psiho-socijalno biće	21 + 30	3 + 3							
3. Poznavanje planine i planinska infrastruktura	15					1			3
4. Boravak u planini	41	25	18	28	18	31	18	18	31
5.Bezbjednost u planini	6			2		1			
6.Organizacija i vođenje planinske ture	14	3	3	5	3	5	3	5	5
7. Osnove pružanja prve pomoći	21			9		10			3
Ukupno:	154 +RNP 76	34 +RNP 46	21 +RNP 46	44 +RNP 46	21 +RNP 46	48 +RNP 46	21 +RNP 46	23 +RNP 46	42 +RNP 46

8. Sadržaj predmetnih oblasti – Modul 1 - Vođenje lake ljetnje planinske ture

	Sadržaji predmetnih oblasti	Teorija/demonstracija	Praktičan rad/vježba
1.	PRAVNE, SOCIOLOŠKE I ETIČKE OSNOVE VODJENJA U PLANINI Pravne osnove planinarske i vodičke djelatnosti Istorija planinarstva i vodičke djelatnosti kod nas i u svijetu Planinarske specijalnosti i vještine Organizacija vodičke djelatnosti kod nas i u svijetu Nosioći zvanja vodiča, kategorije, napredovanja, evidencija vodiča Pravila ponašanja planinara, moralna i pravna odgovornost Planinarska etika Odgovornost vodiča u pogledu krivičnog i prekršajnog prava Administrativni poslovi –pisanje izvještaja, vođenje evidencija o korisnicima usluga, rezervacije Kalkulacija troškova i cijene koštanja planinske ture	T T T T T T T T T + D T + D	
2.	PLANINAR BIO-PSIHO-SOCIJALNO BIĆE Uticaj planinske sredine na organizam čovjeka Uticaj planinske sredine na razvoj pokretačkih sposobnosti čovjeka Uticaj nadmorske visine na fiziološku spremnost organizma Psihologija vođenja Komunikacija sa grupom Prevazilaženje konfliktnih situacija	T T T T T	
3.	PLANINE I PLANINARSKA INFRASTRUKTURA Planine Crne Gore Planine Evrope i svijeta Planinarske staze i kategorizacija Planinarska signalizacija i putokazi Planinarski domovi, kampovi, bivaci i skloništa	T + D	
4.	BORAVAK U PLANINI Orijentacija u planini Planinarske karte Orijentacija pomoću kompasa i gps uređaja Planinarska oprema – lična, kolektivna i tehnička oprema Ishrana u planini Zaštita životne sredine Zaštićena područja, zaštićene biljne i životinjske vrste u Crnoj Gori	T T + D T + D T + D T + D T + D T	Praktični rad Praktični rad Praktični rad Praktični rad Praktični rad
5.	BEZBJEDNOST U PLANINI Opasnosti u planini – subjektivne i objektivne opasnosti Procedure u slučaju povređivanja	T + D T + D	
6.	ORGANIZACIJA I VODJENJE PLANINSKE TURE Jednodnevne i višednevne planiske ture Planinarski izleti Hodanje i dinamika hoda Planinarsko taborovanje Ishrana planinara Stručna terminologija na engleskom jeziku	T + D T + D T + D T + D T + D	Praktičan rad Praktičan rad Praktičan rad Praktičan rad Praktičan rad
7.	PRUŽANJE PRVE POMOĆI Značaj prve pomoći Upoznavanje sa granicama prve pomoći Poznavanje strukture i funkcionisanja ljudskog organizma Ustanovljavanje smrti i oživljavanje-reanimacija Šok, nesvijestica, malaksalost Krvarenje Premomi kostiju Ubodi i ugrizi Bolesna stanja članova grupe Sunčanica i toplotni udar Zamor, premor Transport unesrećenog	T T T + D T + D T + D T + D T + D T + D T + D T + D T + D T + D T + D	Praktičan rad Praktičan rad Praktičan rad Praktičan rad Praktičan rad Praktičan rad Praktičan rad Praktičan rad Praktičan rad Praktičan rad

Sadržaj predmetnih oblasti – Modul 2- Vođenje zahtjevne ljetnje planinske ture

	Sadržaji predmetnih oblasti	Teorija/demonstracija	Praktični rad /vježbe
1.	Planinar bio-psiho-socijalno biće, učenje Psihologija vođenja Ponašanje ljudi u različitim situacijama Psihodinamički procesi	T T + D T	
2.	Organizacija i vođenje planinske ture Orijentacija Planiranje, izvođenje i analiza aktivnosti	T + D T + D	Praktičan rad Praktičan rad

3.	Boravak u planini Lična i tehnička oprema Tehnike vođenja	T + D T + D	Praktičan rad Praktični rad
----	--	----------------	--------------------------------

Sadržaj predmetnih oblasti – Modul 3- Vođenje vrlo zahtjevne ljetnje planinske ture

	Sadržaji predmetnih oblasti	Teorija/demonstracija	Praktičan rad/vježba
1.	Boravak u planini Kretanje i tehnike vođenja	T + D	Praktični rad
2.	Organizacija i vođenje planinske ture Orijentacija Planiranje, izvođenje i analiza aktivnosti	T + D T + D	Praktičan rad Praktičan rad

Sadržaj predmetnih oblasti – Modul 4 – Vođenje lakih zimskih tura

	Sadržaji predmetnih oblasti	Teorija/demonstracija	Praktičan rad/vježba
1.	Organizacija i vođenje planinskih tura Orijentacija Planiranje, izvođenje i analiza aktivnosti	T + D T + D	Praktičan rad Praktičan rad
2.	Planinar bio-psiho-socijalno biće Metode podučavanja kretanja po snijegu	T + D	Praktičan rad
3.	Bezbjednost u planini Opasnosti u planini	T + D	Praktičan rad
4.	Boravak u planini Lična i tehnička oprema Hodanje i tehnike kretanja Bivakovanje i taborovanje	T + D T + D T + D	Praktičan rad
5.	Osnove pružanja prve pomoći Uticaj hladnoće na organizam Pružanje prve pomoći povrijeđenim članovima(primjeri)	T + D T + D	Praktičan rad Praktičan rad

Sadržaj predmetnih oblasti – Modul 5 Vođenje zahtjevnih zimskih planinskih tura

	Sadržaji predmetnih oblasti	Teorija/demonstracija	Praktičan rad/vježba
1.	Boravak u planini Hodanje i tehnike kretanja	T + D	Praktičan rad
2.	Organizacija i vođenje planinskih tura Orijentacija Planiranje, izvođenje i analiza aktivnosti	T + D T + D	Praktičan rad Praktičan rad

Sadržaj predmetnih oblasti – Modul 6 Vođenje lake skijaške ture

	Sadržaji predmetnih oblasti	Teorija/demonstracija	Praktičan rad/vježba
1.	Planinar bio-psiho-socijalno biće, učenje Metode podučavanja kretanja na skijama	T + D	Praktičan rad
2.	Poznavanje planine i planinska infrastruktura Poznavanje i zaštita planinske prirode	T + D	
3.	Organizacija i vođenje planinskih tura Orijentacija Planiranje, izvođenje i analiza aktivnosti	T + D T + D	Praktičan rad
4.	Bezbjednost u planini Opasnosti u planini	T + D	Praktičan rad
5.	Boravak u planini Lična i tehnička oprema Hodanje i tehnike kretanja na skijama Turno skijanje	T + D T + D T + D	Praktičan rad Praktičan rad
6.	Osnove pružanja prve pomoći Pružanje prve pomoći povrijeđenim članovima(primjeri)	T + D T + D	Praktičan rad

Sadržaj predmetnih oblasti – Modul 7 Zahtjevne skijaške ture

	Sadržaji predmetnih oblasti	Teorija/demonstracija	Praktičan rad/vježba
1.	Boravak u planini Tehnike kretanja Turno skijanje	T + D T + D	Praktičan rad Praktičan rad
2.	Organizacija i vođenje planinskih tura Orijentacija Planiranje, izvođenje i analiza aktivnosti	T + D T + D	Praktičan rad

Sadržaj predmetnih oblasti – Modul 8 Vođenje lake ledničke ture

	Sadržaji predmetnih oblasti	Teorija/demonstracija	Praktičan rad/vježba
1.	Boravak u planini Tehnike kretanja	T + D	
2.	Organizacija i vođenje planinskih tura Orjentacija Planiranje, izvođenje i analiza aktivnosti	T + D T + D	Praktičan rad
3.	Osnove pružanja prve pomoći Pružanje prve pomoći povrijeđenim članovima(primeri)	T + D	Praktičan rad

Sadržaj predmetnih oblasti – Modul 9 Vođenje lake penjačke ture

	Sadržaji predmetnih oblasti	Teorija/demonstracija	Praktičan rad/vježba
1.	Boravak u planini Tehnike kretanja	T + D	
2.	Poznavanje planine i planinska infrastruktura Bivaci i skloništa Kategorizacija po težinskoj ljestvici UIAA	T + D	
3.	Organizacija i vođenje planinskih tura Orjentacija Planiranje, izvođenje i analiza aktivnosti	T + D T + D	Praktičan rad
4.	Osnove pružanja prve pomoći Pružanje prve pomoći povrijeđenim članovima(primeri)	T + D	Praktičan rad

9. Znanja i vještine koji se očekuju od polaznika na kraju programa obrazovanja:

- planira, priprema i organizuje rad u skladu sa procjenom bezbjednosne situacije;
- vrši ličnu pripremu za rad;
- vodi lake ljetnje ture;
- vodi zahtjevne ljetnje planinske ture;
- vodi vrlo zahtjevne ljetnje planinske ture;
- vodi lake zimske planinske ture;
- vodi zahtjevne zimske planionske ture;
- vodi lake turne skijaške planinske ture;
- vodi zahtjevne turne skijaške planinske ture;
- vodi lake ledničke ture;
- vodi penjačke ture;
- kreira komercijalne ture, vrši kalkulaciju troškova i cijenu koštanja planinske ture;
- obavlja poslove u skladu sa standardima i propisima iz domena svog rada;
- vodi administrativne poslove iz djelokruga svog rada;
- održava ličnu i kolektivnu opremu;
- komunicira sa korisnicima usluga, saradnicima, ustanovama, institucijama i službama iz sistema zaštite i bezbjednosti;
- komunicira na engleskom jeziku;
- pruža prvu pomoć;
- obavlja poslove tako da ne ugrožava ličnu sigurnost i sigurnost korisnika usluga;
- da obavlja poslove u skladu sa pravilima o zaštiti životne sredine

10. Audio i vizuelnih sredstva i oprema:

- po mogućnosti koristiti audio i vizuelna sredstva i opremu u toku obuke.

11. Katalog znanja za predmetne oblasti:

Katalog znanja za predmetne oblasti Modula 1

Znanja	Vještine
1.Predmetna oblast: Pravne, sociološke i etičke osnove vođenja u planini	
- poznaje pravne osnove planinarske i vodičke djelatnosti - poznaje Istoriju vodičke djelatnosti kod nas i u svijetu - poznaje organizaciju vodičke djelatnosti kod nas i u svijetu - navodi nosioci zvanja vodiča, kategorije, napredovanja, evidencija vodiča - navodi pravila ponašanja planinara - obrazlaže moralnu i pravnu odgovornost - odgovornost vodiča u pogledu krivičnog i prekršajnog prava - objašnjava postupak osiguranja planinara	- navodi primjere razvoja vodičke djelatnosti kroz istoriju kod nas i u svijetu - navodi primjere organizaciju vodičke djelatnosti kod nas i u svijetu - razlikuje nosioce zvanja, vodiča, kategorije, napredovanja, evidencija vodiča - primjenjuje pravila ponašanja planinara - obrazlaže moralnu i pravnu odgovornost - na primjeru obrazlaže odgovornost vodiča u pogledu krivičnog i prekršajnog prava

2. Predmetna oblast: Planinar bio-psiho-socijalno biće	
- objašnjava uticaj planine na organizam čovjeka - pojašnjava uticaj planine na razvoj pokretačkih sposobnosti čovjeka - pojašnjava uticaj visine na fiziološku spremnost organizma - navodi značaj pravilne ishrane u planini - navodi pića i napitke koje treba piti u planini	- objašnjava uticaj planine na organizam čovjeka - pojašnjava uticaj planine na razvoj pokretačkih sposobnosti čovjeka - pojašnjava uticaj visine na fiziološku spremnost organizma - daje primjer pravilne ishrane u planini
- poznaje osnove psihologije vođenja i ponašanja ljudi u različitim situacijama - navodi značaj psihološke pripreme vodiča i onih koje vodi - navodi oblike druženja ljudi - opisuje vođenje pojedinca i grupe - pojašnjava specifičnosti vođenja djece i mladih u planini - opisuje posebne psihološke situacije u planini - navodi načine ponašanja u kriznim situacijama	- navodi primjer ponašanja ljudi u različitim situacijama - razlikuje način vođenja djece, mladih i odraslih u planini - uočava posebne psihološke situacije u planini - razlikuje načine ponašanja u kriznim situacijama
3. Predmetna oblast: Poznavanje planine i planinska infrastruktura	
- navodi planine Crne Gore, - poznaje njihov geološki sastav i karakteristike - pojašnjava planinarske markacije i putokaze - poznaje planine Evrope i svijeta - navodi kategorizaciju planinskih staza - opisuje planinske puteve i staze - pojašnjava postupak izrade skice puta	- razlikuje geološki sastav i karakteristike planina - uočava planinarske markacije i putokaze - daje primjere evropskih i svetskih planina - analizira kategorizaciju planinarskih staza - razlikuje planinske puteve i staze - pravi skicu puta
4. Predmetna oblast: Boravak u planini	
- pojašnjava način upotrebe karte, kompasa, visinomjera, GPS - opisuje postupak mjerenja razdaljine na visini - pojašnjava način ucrtavanja tačke na karti - navodi postupak pripreme izleta, pohoda ili ture uz pomoć karte - navodi postupak održavanja stajališta/odmora - opisuje način orijentisanja u otežanim uslovima - poznaje osnovne zakonitosti planinskog podneblja i vremena - pojašnjava uticaj većih vremenskih promjena na vrijeme u planini - navodi vrste opasnosti - pojašnjava izvođenje planinske ture u vrijeme vremenske nepogode - pojašnjava lokalne vremenske pokazatelje i razvoj vremenske situacije - poznaje propise o zaštićenim područjima u Crnoj Gori, zaštićenim životinjskim i biljnim vrstama - navodi načine pravilnog sortiranja i odlaganja otpada	- pravilno koristi karte, kompas, visinomjer, GPS - primjenjuje postupak mjerenja razdaljine na visini - vrši ucrtavanje tačke na karti - demonstrira postupak pripreme izleta, pohoda ili ture uz pomoć karte - primjenjuje postupak određivanja stajališta/odmora - demonstrira način orijentisanja u otežanim uslovima - navodi primjere opasnosti - daje primjer izvođenja planinske ture u vrijeme vremenske nepogode - navodi primjer lokalnih vremenskih pokazatelja i razvoj vremenske situacije - ponaša se u skladu sa propisima o zaštićenim područjima u Crnoj Gori, zaštićenim životinjskim i biljnim vrstama - na pravilan način sortira i odlaže otpad
5. Predmetna oblast: Bezbjednost u planini	
- navodi načine osiguranja bezbjednosti na različitim nivoima - opisuje načine sprečavanja nesreće - navodi najčešće uzroke nesreće - pojašnjava preduzimanje mjera u nesreći - navodi metode rada planiskog vodiča u toku vođenja planinske ture, načine kako voditi i učiti druge - navodi fizičke i sportske aktivnosti za osobe sa posebnim potrebama - pojašnjava mogućnosti uključivanja osoba sa posebnim potrebama u planinske ture - navodi različite oblike aktivnosti: izleti, taborenja, tečajji, predavanja, planinski susreti - opisuje postupak pripreme i organizacije izleta - pojašnjava analizu i vrednovanje izleta	- uočava načine osiguranja bezbjednosti na različitim nivoima - demonstrira načine sprečavanja nesreće - sprovodi preduzimanje mjera u nesreći - demonstrira metode rada planiskog vodiča u toku vođenja planinske ture, načine kako voditi i učiti druge - navodi primjere fizičke i sportske aktivnosti za osobe sa posebnim potrebama - daje primjere kada je moguće uključivanje osoba sa posebnim potrebama u planinske ture - demonstrira postupak pripreme i organizacije izleta
6. Predmetna oblast: Organizacija i vođenje planinske ture	
- navodi planinsku i alpinističku opremu i njenu upotrebu - pojašnjava postupak pravilne upotrebe opreme za bezbjedno kretanje - opisuje postupak pravilnog čuvanja i održavanja opreme	- demonstrira postupak pravilne upotrebe opreme za bezbjedno kretanje - primjenjuje postupak pravilnog čuvanja i održavanja opreme
- navodi pravila bezbjednog kretanja po različitom terenu (kopnu, snijegu idr.) - pojašnjava upotrebu tehničkih sredstava za kretanje i osiguranje - opisuje vođenje planinara i grupe po različitom terenu (kopnu, snijegu, prelasku preko planinskih potoka i rijeka) - pojašnjava hodanje sa upotrebom planinarskih štapova - navodi planinarske čvorove: osmica, ambulatni, podešavajući čvor, lađarski, polulađarski, kravatni, prusikov, osiguravajući čvor - opisuje izradu sidrišta u suvoj stijeni - pojašnjava upotrebu alpinističkog pojasa, užeta, navezivanje na	- demonstrira bezbjedno kretanje po različitom terenu (kopnu, snijegu idr.) - demonstrira upotrebu tehničkih sredstava za kretanje i osiguranje - demonstrira postupak vođenja planinara i grupe po različitom terenu (kopnu, snijegu, prelasku preko planinskih potoka i rijeka) - demonstrira hodanje sa štapom - demonstrira postupak pripreme i izvođenja bivakovanja i taborenja - razlikuje planinarske čvorove: osmica, ambulatni, podešavajući čvor, lađarski, polulađarski, kravatni, prusikov, osiguravajući čvor - vrši izradu sidrišta u suvoj stijeni

uže, osiguranje sa užetom, spuštanje sa užetom - opisuje kretanje po čeličnom užetu - opisuje kretanje po fiksiranom užetu - objašnjava samoosiguranje - objašnjava osnove penjanja - objašnjava pojam bivakovanja i taborovanja - pojašnjava pripremu i izvođenje za bivakovanje i taborovanje	- demonstrira pravilnu upotrebu alpinističkog pojasa, užeta, navezivanje na uže, osiguranje sa užetom, spuštanje sa užetom - demonstrira kretanje po čeličnom užetu - demonstrira kretanje po fiksiranom užetu - primjenjuje postupak samoosiguranja - razlikuje bivakovanje i taborovanje - demonstrira postupak pripreme i izvođenje za bivakovanje i taborovanje
7. Predmetna oblast: Pružanje prve pomoći	
- navodi značaj prve pomoći - poznaje granice prve pomoći - opisuje postupak ustanovljavanje smrti i oživljavanje-reanimacija - opisuje simptome šoka, nesvjestice, malaksalosti - pojašnjava postupak pružanja prve pomoći kod krvarenja - pojašnjava postupak pružanja prve pomoći kod preloma kostiju - opisuje ubode i ugrize - pojašnjava sunčanicu i toplotni udar - opisuje simptome zamora, premora - opisuje transport unesrećenog u zavisnosti od povrede	- primjenjuje postupak ustanovljavanja smrti i reanimacija - primjenjuje postupak pružanja prve pomoći kod krvarenja - primjenjuje postupak pružanja prve pomoći kod preloma kostiju - razlikuje ubode i ugrize - razlikuje sunčanicu i toplotni udar - uočava simptome zamora, premora - primjenjuje postupak transporta unesrećenog u zavisnosti od povrede
- poznaje organizaciju i pravila Gorske službe spašavanja - navodi opremu za pružanje prve pomoći - pojašnjava pomoć u nesreći na planini - navodi situacije u kojima se poziva pomoć - navodi načine uspostavljanja veze sa službama pomoći - opisuje postupak pravljenja improvizovanih sredstava za transport povrijeđenog	- uočava opremu za pružanje prve pomoći - pojašnjava pomoć u nesreći na planini - daje primjer situacije u kojima se poziva pomoć - demonstrira postupak pravljenja improvizovanih sredstava za transport

Katalog znanja za predmetne oblasti Modula 2 Zahtjevne planinske ture

Znanja	Vještine
1. Predmetna oblast: Planinar bio-psiho socijalno biće	
- poznaje osnove psihologije vođenja - opisuje ponašanje ljudi u različitim situacijama - poznaje različite psihodinamičke procese - poznaje reagovanja i različite pristupe prema ljudima	- uočava ponašanje ljudi u različitim situacijama - navodi primjere reagovanja i različitog pristupa prema ljudima
2. Predmetna oblast: Boravak u planini	
- nabraja načine orijentacije - pojašnjava različite načine orijentacije (pomoću kompasa, karte, GPS uređaj i dr.) - nabraja planinsku i alpinističku opremu potrebnu za zahtjevne planinske ture - navodi karakteristike i namjenu planinske i alpinističke opreme za zahtjevne planinske ture - navodi značaj pravilnog održavanja opreme - navodi ličnu opremu i ličnu tehničku opremu - navodi grupnu opremu i grupnu tehničku opremu - pojašnjava pravilnu upotrebu i održavanje opreme	- pravilno se orijentiše - koristi različite načine orijentacije - uočava planinsku i alpinističku opremu u potrebnu za zahtjevne planinske ture - demonstrira postupak pravilnog održavanja opreme - razlikuje ličnu opremu i ličnu tehničku opremu - razlikuje grupnu opremu i grupnu tehničku opremu - demonstrira postupak pravilne upotrebe i održavanja opreme
3. Predmetna oblast: Organizacija i vođenje zahtjevne planinske ture	
- navodi elemente pripreme zahtjevne planinske ture - pojašnjava faze pripreme zahtjevne planinske ture - navodi specifičnosti pripreme i izvođenje zahtjevne planinske ture - navodi pravila kretanja po različitom terenu - pojašnjava postupak upotrebe tehničkih sredstava po različitom terenu - opisuje postupak vođenja manje i veće grupe	- pravi plan pripreme zahtjevne planinske ture - opisuje postupak vođenja manje i veće grupe - uočava specifičnosti pripreme i izvođenje zahtjevne planinske ture - demonstrira pravilno kretanja po različitom terenu - demonstrira postupak upotrebe tehničkih sredstava po različitom terenu - demonstrira postupak vođenja manje i veće grupe

Katalog znanja za predmetne oblasti Modula 3

Znanja	Vještine
1. Predmetna oblast: Boravak u planini	
- pojašnjava tehnike kretanja po vrlo zahtjevnim planinskim stazama - nabraja planinarsku i alpinističku opremu potrebnu za izvođenje vrlo zahtjevne planinske ture - navodi karakteristike i namjenu planinarske i alpinističke opreme za izvođenje vrlo zahtjevne planinske ture - opisuje postupak održavanja planinarske i alpinističke opreme - navodi ličnu opremu i ličnu tehničku opremu	- primjenjuje tehnike kretanja po vrlo zahtjevnim planinskim stazama - pravilno koristi planinarsku i alpinističku opremu potrebnu za izvođenje vrlo zahtjevne planinske ture - uočava planinarsku i alpinističku opremu za izvođenje vrlo zahtjevne planinske ture - pravilno održava planinarsku i alpinističku opremu - razlikuje ličnu opremu i ličnu tehničku opremu

- navodi grupnu opremu i grupnu tehničku opremu - pojašnjava pravilnu upotrebu i održavanje opreme	- razlikuje grupnu opremu i grupnu tehničku opremu - demonstrira postupak pravilne upotrebe i održavanja opreme
2. Predmetna oblast: Organizacija i vođenje vrlo zahtjevne planinske ture	
- navodi elemente pripreme vrlo zahtjevne planinske ture - pojašnjava faze pripreme vrlo zahtjevne planinske ture - navodi specifičnosti pripreme i izvođenje vrlo zahtjevne planinske ture	- pravi plan pripreme vrlo zahtjevne planinske ture - analizira faze pripreme vrlo zahtjevne planinske ture - uočava specifičnosti pripreme i izvođenje vrlo zahtjevne planinske ture

Katalog znanja za predmetne oblasti Modula 4 Vođenje lake zimske planinske ture

Znanja	Vještine
1. Predmetna oblast: Organizacija i vođenje lake planinske zimske ture	
- navodi pravila kretanja po snijegu - opisuje postupak upotrebe tehničkih sredstava na snijegu - opisuje postupak pravilnog kretanja i upotrebe tehničkih sredstava po različitim vrstama snijega - pojašnjava način gaženja po snijegu - opisuje način upotrebe krpilji - pojašnjava postupak upotrebe cepina i dereza - pojašnjava postupak pripreme za taborovanje u snijegu	- primjenjuje pravila kretanja po snijegu - pravilno upotrebljava tehnička sredstva na snijegu - primjenjuje postupak pravilnog kretanja i upotrebe tehničkih sredstava po različitim vrstama snijega - primjenjuje postupak pravilnog kretanja i upotrebe tehničkih sredstava po različitim vrstama snijega - na pravilan način gazi po snijegu - na pravilan način upotrebljava krpilje - pravilno koristi cepin i derez - pojašnjava postupak pripreme za taborovanje u snijegu Planinar bio-psiho-socijalno biće - pravilno primjenjuje metode podučavanja za kretanje po snijegu
2. Predmetna oblast:	
- navodi metode podučavanja za kretanje po snijegu - pojašnjava metode podučavanja za kretanje po snijegu	
3. Predmetna oblast: Boravak u planini	
- navodi specifičnosti orjentisanja u sniježnim uslovima - pojašnjava važnost poštovanja procedura kod opasnosti od sniježnih lavina pri izboru smjera kretanja - navodi metode podučavanja za kretanje po snijegu - pojašnjava specifičnosti pripreme i izvođenja lake sniježne ture	- uočava specifičnosti orjentisanja u sniježnim uslovima - uočava važnost poštovanja procedura kod opasnosti od sniježnih lavina pri izboru smjera kretanja - primjenjuje metode podučavanja za kretanje po snijegu - analizira specifičnosti pripreme i izvođenja lake sniježne ture
4. Predmetna oblast: Bezbjednost u planini	
- navodi faktore koji utiču na bezbjednost u planini u zimskim uslovima - pojašnjava načine prevazilaženja kriznih situacija	- uočava faktore koji utiču na bezbjednost u planini u zimskim uslovima - primjenjuje različite načine za prevazilaženje konfliktnih situacija
5. Predmetna oblast: Prva pomoć	
- opisuje način postupanja u slučaju nesreće - opisuje ozeblina, smrzavanje, podhladiavanje - navodi postupak prve pomoći licu zatranom u lavini - navodi tipična sredstava spašavanja u zimskim uslovima - pojašnjava postupak izrade improvizovanih sredstava za spašavanje - opisuje postupak improvizovanog transporta	- pravilno izvodi postupak u slučaju nesreće - demonstrira postupak prve pomoći u slučaju - primjenjuje postupak prve pomoći licu zatranom u lavini - navodi primjere tipičnih sredstava spašavanja u zimskim uslovima - primjenjuje postupak izrade improvizovanih sredstava za spašavanje

Katalog znanja za predmetne oblasti Modula 5 Vođenje zahtjevne zimske planinske ture

Znanja	Vještine
1. Predmetna oblast: Boravak u planini	
- pojašnjava tehnike kretanja na zahtjevnim zimskim stazama	- primjenjuje tehnike kretanja na zahtjevnim zimskim stazama
2. Predmetna oblast: Organizacija i vođenje zahtjevne zimske planinske ture	
specifičnosti pripreme i izvođenja zahtjevne zimske planinske ture	- uočava specifičnosti pripreme i izvođenja zahtjevne sniježne ture - priprema i izvodi zahtjevnju zimsku planinsku turu

Katalog znanja za predmetne oblasti Modula 6 Vođenje lake turne skijaške planinske ture

Znanja	Vještine
1. Predmetna oblast: Boravak u planini	
- navodi tehnike kretanja u sniježnim uslovima sa skijama i bez njih - pojašnjava upotrebu tehničkih sredstava za kretanje i osiguranje u snijegu - poznaje osnove skijanja - navodi različite elemente skijanja - pojašnjava upotrebu turnih vezova	- demonstrira tehnike kretanja u sniježnim uslovima sa skijama i bez njih - demonstrira upotrebu tehničkih sredstava za kretanje i osiguranje u snijegu - demonstrira upotrebu turnih vezova
2. Predmetna oblast: Bezbjednost u planini	
- navodi opasnosti pri turnom skijanju - navodi opasnosti u sniježnim predjelima	- uočava opasnosti pri turnom skijanju - uočava opasnosti u sniježnim predjelima
3. Predmetna oblast: Organizacija i vođenje lake turne skijaške planinske ture	
- navodi turnu smučarsku i ličnu opremu - pojašnjava namjenu turnu smučarske i lične opreme	- uočava turnu smučarsku i ličnu opremu - pravilno koristi opremu

- navodi pravila upotrebe opreme - opisuje postupak održavanja opreme - pojašnjava postupak kretanja sa skijama po snijegu - pojašnjava postupak tehničkih sredstava za kretanje i osiguranje u snijegu - opisuje vođenje pojedinca ili grupe po snijegu sa skijama ili bez njih - opisuje način transporta skijaške opreme - navodi razlike običnog i turnog skijanja - opisuje načine pravilnog pada - pojašnjava način donošenja odluke smjera skijanja po različitim vrstama snijega	- pravilno održava opremu - primjenjuje postupak kretanja sa skijama po snijegu - primjenjuje postupak tehničkih sredstava za kretanje i osiguranje u snijegu - vodi pojedinca ili grupu po snijegu sa skijama ili bez njih - na pravilan način organizuje transport skijaške opreme - uočava razlike običnog i turnog skijanja - demonstrira načine pravilnog pada - na pravilan način donosi odluku smjera skijanja po različitim vrstama snijega
4. Predmetna oblast: Osnove pružanja prve pomoći	
- poznaje simptome sniježnog slepila -navodi postupak prve pomoći licima zatrpanim u lavini - opisuje postupak traženja unesrećenog u lavini - opisuje postupak traženja unesrećenog u lavini pomoću lavinske sonde -navodi tipična sredstava spašavanja u zimskim uslovima - pojašnjava postupak izrade improvizovanih sredstava za spašavanje uz kotrišćenje turne skijaške opreme - opisuje postupak improvizovanog transporta	- primjenjuje postupak pružanja prve pomoći licima zatrpanim u lavini - demonstrira postupak traženja unesrećenog u lavini - demonstrira postupak traženja unesrećenog u lavini pomoću lavinske sonde - demonstrira upotrebu tipičnih sredstava spašavanja u zimskim uslovima - primjenjuje postupak izrade improvizovanih sredstava za spašavanje uz korišćenje turne skijaške opreme - demonstrira postupak improvizovanog transporta

Katalog znanja za predmetne oblasti Modula 7 Vođenje zahtjevne turne skijaške planinske ture

Znanja	Vještine
1.Predmetna oblast: Boravak u planini	
- pojašnjava tehnike skijanja i kretanja po vrlo zahtjevnim planinskim terenima i lednicima - opisuje načine postavljanja osiguranja na skijaškoj turi	-demonstrira tehnike skijanja i kretanja po vrlo zahtjevnim planinskim terenima i lednicima - vrši osiguranje mjesta na turi
2. Predmetna oblast: Organizacija i vođenje zahtjevne turne skijaške planinske ture	
- navodi postupak pripreme i vođenja zahtjevnih i vrlo zahtjevnih turno skijaških i planinskih tura	-vodi zahtjevne i vrlo zahtjevne turno skijaške planinske ture

Katalog znanja za predmetne oblasti Modula 8 Vođenje lake ledničke ture

Znanja	Vještine
1.Predmetna oblast: Boravak u planini	
-navodi vrste ledničkih staza - pojašnjava vrste ledničkih staza -nabroja opremu koja je potrebna za izvođenje lakih ledničkih tura - pojašnjava namjenu opreme za ledničke ture - opisuje postupak održavanja opreme za ledničke ture - opisuje postupak održavanja opreme za ledničke ture	- razlikuje vrste ledničkih staza - demonstrira postupak upotrebe opreme za izvođenje ledničkih tura - demonstrira postupak upotrebe opreme za izvođenje ledničkih tura
2. Predmetna oblast: Organizacija i vođenje lake ledničke ture	
- pojašnjava tehniku kretanja po ledniku sa upotrebom dereza i cepina - navodi vrste osiguranja i načine postavljanja osiguranja na ledniku i kombinovanoj stazi - pojašnjava tehnike vađenja iz ledničkih pukotina	-vodi lake ture po označenim i djelimično neoznačenim ledničkim stazama - vodi lake ture po neoznačenim ledničkim stazama - vodi ture po kombinovanim stazama(led i stijena)

Katalog znanja za predmetne oblasti Modula 9 Organizacija i vođenje penjačke ture

Znanja	Vještine
1.Predmetna oblast: Boravak u planini	
- poznaje međunarodne standarde za ocjenjivanje alpinističkih smjerova - nabroja opremu koja je potrebna za izvođenje penjačkih tura - pojašnjava namjenu opreme za penjačke ture - opisuje postupak održavanja opreme za ledničke ture	- poštuje međunarodne standarde za ocjenjivanje alpinističkih smjerova - demonstrira postupak upotrebe opreme za izvođenje penjačkih tura - demonstrira postupak upotrebe opreme za izvođenje penjačkih tura
2. Predmetna oblast: Poznavanje planine i planinska infrastruktura	
-pojašnjava postupak izrade i postavljanja bivaka u penjačkom smjeru -navodi težinske kategorije penjačkih smjerova po ljestvici UIAA	- demonstrira postupak izrade i postavljanja bivaka u penjačkom smjeru -ocjenjuje težinsku kategoriju penjačkog smjera po ljestvici UIAA
3. Predmetna oblast: Organizacija i vođenje penjačke ture	
-pojašnjava postupak vođenja dužih penjačkih smjerova u suvoj stijeni, snijegu, ledu, kombinovano i u zaleđenim slapovima - pojašnjava način procjene smjera u skladu sa međunarodnom	-vodi duže penjačke smjerove u suvoj stijeni, snijegu, ledu, kombinovano i u zaleđenim slapovima - vrši procjenu kategorije smjera u skladu sa međunarodnom

kategorizacijom -navodi tehnike penjanja , uz korišćenje adekvatne opreme na dužim smjerovima u suvoj stijeni, snijegu, ledu, kombinovano i u zaleđenim slapovima	kategorizacijom - demonstrira tehnike penjanja uz korišćenje adekvatne opreme na dužim smjerovima u u suvoj stijeni, snijegu, ledu, kombinovano i u zaleđenim slapovima
4. Predmetna oblast:Osnove pružanja prve pomoći	
-opisuje postupak pružanja prve pomoći licima povrijeđenim u penjačkoj turi - opisuje postupak spašavanja povrijeđenog u penjačkom smjeru navodi tipična sredstava spašavanja u penjačkim - pojašnjava postupak izrade improvizovanih sredstava za spašavanje uz korišćenje penjačke opreme - opisuje postupak improvizovanog transporta	- demonstrira postupak pružanja prve pomoći licima povrijeđenim u penjačkoj turi - demonstrira postupak spašavanja unesrećenog u penjačkom smjeru - demonstrira upotrebu tipičnih sredstava spašavanja u penjačkim smjerovima - primjenjuje postupak izrade improvizovanih sredstava za spašavanje uz korišćenje penjačke opreme - demonstrira postupak improvizovanog transporta

12. Preporuke za korišćenje metoda i tehnika u toku realizacije programa obrazovanja:

- kombinovana metoda izlaganja sa razgovorom;
- metoda ilustracije, demonstracije i instrukcije;
- metoda praktičnih radova;
- metoda igranja uloga.

13. Ispitni katalog za predmetne oblasti:

Na ispitu ocjenjujemo:

- sposobnost primjene usvojenih teorijskih sadržaja u praktičnom radu;
- sposobnost korišćenja opreme;
- sposobnost racionalnog korišćenja energije i vremena.

Ispitni katalog za Modul 1 Vođenje lake ljetnje planinske ture

Djelovi predmetne oblasti	Znanja i vještine
	Polaznik:
Pravne sociološke i etičke osnove vođenja u planini	- navodi pravila ponašanja planinara - pojašnjava odgovornost vodiča u pogledu krivičnog i prekršajnog prava - obrazlaže postupak osiguranja planinara - navodi primjere organizacije vodičke djelatnosti kod nas i u svijetu - razlikuje nosioce zvanja, vodiča, kategorije, napredovanja, evidencija vodiča - obrazlaže moralnu i pravnu odgovornost - na primjeru obrazlaže odgovornost vodiča u pogledu krivičnog i prekršajnog prava - objašnjava uticaj planine na organizam čovjeka
Planinar bio-psiho-socijalno biće	- objašnjava uticaj planine na razvoj pokretačkih sposobnosti čovjeka - pojašnjava uticaj visine na fiziološku spremnost organizma - navodi značaj pravilne ishrane u planini - navodi pića i napitke koje treba piti u planini - objašnjava uticaj planine na organizam čovjeka - pojašnjava uticaj planine na razvoj pokretačkih sposobnosti čovjeka - pojašnjava uticaj visine na fiziološku spremnost organizma - navodi primjer pravilne ishrane u planini - uočava značaj psihološke pripreme vodiča i onih koje vodi - navodi oblike druženja ljudi - opisuje vođenje pojedinca i grupe - pojašnjava specifičnosti vođenja djece i mladih u planini - pojašnjava posebne psihološke situacije u planini - navodi načine ponašanja u kriznim situacijama
Planine i planinarska infrastruktura	- nabraja planine Crne Gore, - opisuje njihov geološki sastav i karakteristike - razlikuje planinarske markacije i putokaze - poznaje planine Evrope i svijeta - navodi kategorizaciju planinskih staza - pojašnjava planinske puteve i staze - pojašnjava postupak izrade skice puta - priprema skicu planinske ture
Boravak u planini	- pojašnjava način upotrebe karte, kompasa, visinomjera, GPS - opisuje postupak mjerenja razdaljine na visini - pojašnjava način ucrtavanja tačke na karti - opisuje postupak pripreme izleta, pohoda ili ture uz pomoć karte - pojašnjava postupak određivanja stajališta/odmora - pojašnjava način orjentisanja u otežanim uslovima - poznaje osnovne zakonitosti planinskog podneblja i vremena

Bezbjednost u planini	- pojašnjava uticaj većih vremenskih promjena na vrijeme u planini - poznaje propise o zaštićenim područjima u Crnoj Gori, zaštićenim životinjskim i biljnim vrstama - navodi načine pravilnog sortiranja i odlaganja otpada - pravilno koristi karte, kompas, visinomjer, GPS - primjenjuje postupak mjerenja razdaljine na visini - vrši ucrtavanje tačke na karti - demonstrira postupak pripreme izleta, pohoda ili ture uz pomoć karte - primjenjuje postupak određivanja stajališta/odmora - demonstrira način orjentisanja u otežanim uslovima - navodi vrste opasnosti - pojašnjava izvođenje planinske ture u vrijeme vremenske nepogode - pojašnjava lokalne vremenske pokazatelje i razvoj vremenske situacije - navodi načine osiguranja bezbjednosti na različitim nivoima - opisuje načine sprečavanja nesreće - navodi najčešće uzroke nesreće - pojašnjava preduzimanje mjera u nesreći - navodi metode rada planiskog vodiča u toku vođenja planinske ture, načine kako voditi i učiti druge - navodi fizičke i sportske aktivnosti za osobe sa posebnim potrebama - pojašnjava mogućnosti uključivanja osoba sa posebnim potrebama u planinske ture - navodi različite oblike aktivnosti: izleti, taborenja, tečajji, predavanja, planinski susreti - opisuje postupak pripreme i organizacije izleta - pojašnjava analizu i vrednovanje izleta - navodi primjere opasnosti - daje primjer izvođenja planinske ture u vrijeme vremenske nepogode - navodi primjer lokalnih vremenskih pokazatelja i razvoj vremenske situacije - uočava načine osiguranja bezbjednosti na različitim nivoima - demonstrira načine sprečavanja nesreće - sprovodi preduzimanje mjera u nesreći - demonstrira metode rada planiskog vodiča u toku vođenja planinske ture, načine kako voditi i učiti druge - navodi primjere fizičke i sportske aktivnosti za osobe sa posebnim potrebama - daje primjere kada je moguće uključivanje osoba sa posebnim potrebama u planinske ture - demonstrira postupak pripreme i organizacije izleta
Organizacije i vođenje planinske ture	- navodi planinsku i alpinističku opremu i njenu upotrebu - pojašnjava postupak pravilne upotrebe opreme za bezbjedno kretanje - opisuje postupak pravilnog čuvanja i održavanja opreme - navodi pravila bezbjednog kretanja po različitom terenu(kopnu, snijegu idr.) - pojašnjava upotrebu tehničkih sredstava za kretanje i osiguranje - opisuje vođenje planinara i grupe po različitom terenu(kopnu, snijegu, prelasku preko planinskih potoka i rijeka) - pojašnjava hodanje sa upotrebom planinarskih štapova - navodi planinarske čvorove:osmica, ambulatni, podešavajući čvor, lađarski, polulađarski, kravatni, prusikov, osiguravajući čvor - opisuje izradu sidrišta u suvoj stijeni - pojašnjava upotrebu alpinističkog pojasa, užeta, navezivanje na uže, osiguranje sa užetom, spuštanje sa užetom - opisuje kretanje po čeličnom užetu - opisuje kretanje po fiksiranom užetu - objašnjava samoosiguranje - objašnjava osnove penjanja - objašnjava pojam bivakovanja i taborovanja - pojašnjava pripremu i izvođenje za bivakovanje i taborovanje - demonstrira bezbjedno kretanje po različitom terenu(kopnu, snijegu idr.) - demonstrira upotrebu tehničkih sredstava za kretanje i osiguranje - demonstrira postupak vođenja planinara i grupe po različitom terenu(kopnu, snijegu, prelasku preko planinskih potoka i rijeka) - demonstrira hodanje sa štapom - demonstrira postupak pripreme i izvođenja bivakovanja i taborenja - razlikuje planinarske čvorove:osmica, ambulatni, podešavajući čvor, lađarski, polulađarski, kravatni, prusikov, osiguravajući čvor - vrši izradu sidrišta u suvoj stijeni - demonstrira pravilnu upotrebu alpinističkog pojasa, užeta, navezivanje na uže, osiguranje sa užetom, spuštanje sa užetom - demonstrira kretanje po čeličnom užetu - demonstrira kretanje po fiksiranom užetu - primjenjuje postupak samoosiguranja - razlikuje bivakovanje i taborovanje - demonstrira postupak pripreme i izvođenje za bivakovanje i taborovanje - navodi značaj prve pomoći

Pružanje prve pomoći	- poznaje granice prve pomoći - opisuje postupak ustanovljavanje smrti i oživljavanje-reanimacija - opisuje simptome šoka, nesvjestice, malaksalosti - pojašnjava postupak pružanja prve pomoći kod krvarenja - pojašnjava postupak pružanja prve pomoći kod preloma kostiju - opisuje ubode i ugrize - pojašnjava sunčanicu i toplotni udar - opisuje simptome zamora, premora - opisuje transport nesrećenog u zavisnosti od povrede - primjenjuje postupak ustanovljavanja smrti i reanimacija - primjenjuje postupak pružanja prve pomoći kod krvarenja - primjenjuje postupak pružanja prve pomoći kod preloma kostiju - razlikuje ubode i ugrize - razlikuje sunčanicu i toplotni udara - uočava simptome zamora, premora - primjenjuje postupak transporta nesrećenog u zavisnosti od povrede - poznaje organizaciju i pravila Gorske službe spašavanja - navodi opremu za pružanje prve pomoći - pojašnjava pomoć u nesreći na planini - navodi situacije u kojima se poziva pomoć - navodi načine uspostavljanja veze sa službama pomoći - opisuje postupak pravljenja improvizovanih sredstava za transport povrijeđenog - uočava opremu za pružanje prve pomoći - pojašnjava pomoć u nesreći na planini - daje primjer situacije u kojima se poziva pomoć - demonstrira postupak pravljenja improvizovanih sredstava za transport
----------------------	---

Ispitni katalog za Modul 2 Vođenje zahtjevne ljetnje planinske ture

Djelovi predmetne oblasti	Znanja i vještine
	Polaznik:
Planinar bio-psiho-socijalno biće	- poznaje osnove psihologije vođenja - opisuje ponašanje ljudi u različitim situacijama - poznaje različite psihodinamičke procese - poznaje reagovanja i različite pristupe prema ljudima - uočava ponašanje ljudi u različitim situacijama
Boravak u planini	- nabraja načine orijentacije - pojašnjava različite načine orijentacije(pomoću kompasa, karte, GPS uređaj i dr.) - nabraja planinsku i alpinističku opremu potrebnu za zahtjevne planinske ture - navodi karakteristike i namjenu planinske i alpinističke opreme za zahtjevne planinske ture - navodi značaj pravilnog održavanja opreme - navodi ličnu opremu i ličnu tehničku opremu - navodi grupnu opremu i grupnu tehničku opremu - pojašnjava pravilnu upotrebu i održavanje opreme - pravilno se orijentiše - koristi različite načine orijentacije - uočava planinsku i alpinističku opremu u potrebnu za zahtjevne planinske ture - demonstrira postupak pravilnog održavanja opreme - razlikuje ličnu opremu i ličnu tehničku opremu - razlikuje grupnu opremu i grupnu tehničku opremu - demonstrira postupak pravilne upotrebe i održavanja opreme - pravilno se orijentiše - koristi različite načine orijentacije - uočava planinsku i alpinističku opremu u potrebnu za zahtjevne planinske ture - demonstrira postupak pravilnog održavanja opreme - razlikuje ličnu opremu i ličnu tehničku opremu - razlikuje grupnu opremu i grupnu tehničku opremu - demonstrira postupak pravilne upotrebe i održavanja opreme
Organizacija i vođenje planinske ture	- navodi elemente pripreme zahtjevne planinske ture - pojašnjava faze pripreme zahtjevne planinske ture - navodi specifičnosti pripreme i izvođenje zahtjevne planinske ture - navodi pravila kretanja po različitom terenu - pojašnjava postupak upotrebe tehničkih sredstava po različitom terenu - opisuje postupak vođenja manje i veće grupe - pravi plan pripreme zahtjevne planinske ture - opisuje postupak vođenja manje i veće grupe - uočava specifičnosti pripreme i izvođenje zahtjevne planinske ture - demonstrira pravilno kretanja po različitom terenu - demonstrira postupak upotrebe tehničkih sredstava po različitom terenu - demonstrira postupak vođenja manje i veće grupe

Ispitni katalog za Modul 3 Vođenje vrlo zahtjevne ljetnje planinske ture

Djelovi predmetne oblasti	Znanja i vještine
Boravak u planini	- pojašnjava tehnike kretanja po vrlo zahtjevnim planinskim stazama - nabraja planinarasku i alpinističku opremu potrebnu za izvođenje vrlo zahtjevnih planinskih tura - navodi karakteristike i namjenu planinarske i alpinističke opreme za izvođenje vrlo zahtjevnih planinskih tura - opisuje postupak održavanja planinarske i alpinističke opreme - navodi ličnu opremu i ličnu tehničku opremu - navodi grupnu opremu i grupnu tehničku opremu - pojašnjava pravilnu upotrebu i održavanje opreme - pravilno primjenjuje tehnike kretanja po vrlo zahtjevnim planinskim stazama - pravilno koristi planinarasku i alpinističku opremu potrebnu za izvođenje vrlo zahtjevnih planinskih tura - uočava planinarasku i alpinističku opremu za izvođenje vrlo zahtjevnih planinskih tura - pravilno održava planinarasku i alpinističku opremu - razlikuje ličnu opremu i ličnu tehničku opremu - razlikuje grupnu opremu i grupnu tehničku opremu - demonstrira postupak pravilne upotrebe i održavanja opreme - navodi ličnu opremu i ličnu tehničku opremu
Organizacija i vođenje planinske ture	- navodi elemente pripreme vrlo zahtjevnih planinskih tura - pojašnjava faze pripreme vrlo zahtjevnih planinskih tura - navodi specifičnosti pripreme i izvođenja vrlo zahtjevnih planinskih tura - pravi plan pripreme vrlo zahtjevnih planinskih tura - analizira faze pripreme vrlo zahtjevnih planinskih tura - uočava specifičnosti pripreme i izvođenja vrlo zahtjevnih planinskih tura

Ispitni katalog za Modul 4 Vođenje lake zimske planinske ture

Djelovi predmetne oblasti	Znanja i vještine
	Polaznik:
Organizacija i vođenje planinske ture	- navodi pravila kretanja po snijegu - opisuje postupak upotrebe tehničkih sredstava na snijegu - opisuje postupak pravilnog kretanja i upotrebe tehničkih sredstava po različitim vrstama snijega - pojašnjava način gaženja po snijegu - opisuje način upotrebe krplji - pojašnjava postupak upotrebe cepina i dereza - pojašnjava postupak pripreme za taborovanje u snijegu - primjenjuje pravila kretanja po snijegu - pravilno upotrebljava tehnička sredstva na snijegu - primjenjuje postupak pravilnog kretanja i upotrebe tehničkih sredstava po različitim vrstama snijega - primjenjuje postupak pravilnog kretanja i upotrebe tehničkih sredstava po različitim vrstama snijega - na pravilan način gazi po snijegu - na pravilan način upotrebljava krplje - pravilno koristi cepin i derez - pojašnjava postupak pripreme za taborovanje u snijegu
Planinar bio-psiho-socijalno biće	- navodi metode podučavanja kretanja po snijegu - demonstrira metode podučavanja kretanja po snijegu
Bezbjednost u planini	- navodi faktore koji utiču na bezbjednost u planini u zimskim uslovima - pojašnjava načine prevazilaženja kriznih situacija - uočava faktore koji utiču na bezbjednost u planini u zimskim uslovima - demonstrira na primjeru načine prevazilaženja kriznih situacija
Boravak u planini	- navodi specifičnosti orjentisanja u sniježnim uslovima - uočava specifičnosti orjentisanja u sniježnim uslovima - na primjeru demonstrira postupak orjentisanja u zimskim uslovima - pojašnjava važnost poštovanja procedura kod opasnosti od sniježnih lavina pri izboru smjera kretanja - navodi metode podučavanja za kretanje po snijegu - pojašnjava specifičnosti pripreme i izvođenja lake sniježne ture - uočava važnost poštovanja procedura kod opasnosti od sniježnih lavina pri izboru smjera kretanja
Osnove pružanja prve pomoći	- demonstrira metode podučavanja za kretanje po snijegu - analizira specifičnosti pripreme i izvođenja lake sniježne ture - opisuje način postupanja u slučaju nesreće - opisuje ozeblina, smrzavanje, podhladivanje - navodi postupak prve pomoći licu zatrpanom u lavini - navodi tipična sredstva spašavanja u zimskim uslovima

	- pojašnjava postupak izrade improvizovanih sredstava za spašavanje - opisuje postupak improvizovanog transporta- - pravilno postupa u slučaju nesreće - demonstrira postupak prve pomoći licu zatranom u lavini - pravilno koristi tipična sredstava spašavanja u zimskim uslovima - izrađuje improvizovano sredstvo za spašavanje - pravilno primjenjuje postupak improvizovanog transporta
--	---

Ispitni katalog za Modul 5 Vođenje zahtjevne zimske planinske ture

Djelovi predmetne oblasti	Znanja i vještine
	Polaznik:
Boravak u planini	- pojašnjava tehnike kretanja na zahtjevnim zimskim stazama - demonstrira tehnike kretanja na zahtjevnim zimskim stazama
Organizacija i vođenje planinskih tura	- specifičnosti pripreme i izvođenja zahtjevne zimske planinske ture - vrši pripremu i izvođenje zahtjevne zimske planinske ture

Ispitni katalog za Modul 6 Vođenje lake turne skijaške planinske ture

Djelovi predmetne oblasti	Znanja i vještine
	Polaznik:
Planinar bio-psiho-socijalno biće	- navodi metode podučavanja kretanja na skijama - demonstrira metode podučavanja kretanja na skijama
Poznavanje planine i planinska infrastruktura	- poznaje planinsku prirodu i načine njene zaštite
Boravak u planini	- navodi tehnike kretanja u sniježnim uslovima sa skijama i bez njih - pojašnjava upotrebu tehničkih sredstava za kretanje i osiguranje u snijegu - poznaje osnove skijanja - navodi različite elemente skijanja - pravilno koristi turne vezove - pravilno primjenjuje tehnike kretanja u sniježnim uslovima sa skijama i bez njih tehničkih sredstava za kretanje i osiguranje u snijegu
Organizacija i vođenje planinskih tura	- navodi turno smučarsku i ličnu opremu - pojašnjava namjenu turno smučarske i lične opreme - navodi pravila upotrebe opreme - opisuje postupak održavanja opreme - pojašnjava postupak kretanja sa skijama po snijegu - pojašnjava postupak tehničkih sredstava za kretanje i osiguranje u snijegu - opisuje vođenje pojedinca ili grupe po snijegu sa skijama ili bez njih - opisuje način transporta skijaške opreme - razlikuje obično i turno skijanje - primjenjuje načine pravilnog pada - primjenjuje postupak donošenja odluke smjera skijanja po različitim vrstama snijega - pravilno koristi turno smučarsku i ličnu opremu - pravilno upotrebljava opremu - pravilno održava opremu - pravilno primjenjuje postupak kretanja sa skijama po snijegu - demonstrira postupak tehničkih sredstava za kretanje i osiguranje u snijegu - demonstrira vođenje pojedinca ili grupe po snijegu sa skijama ili bez njih - pravilno primjenjuje postupak transporta skijaške opreme - demonstrira pravilno padanje
Bezbjednost u planini	- navodi opasnosti pri turnom skijanju - navodi opasnosti u sniježnim predjelima - daje primjere opasnosti pri turnom skijanju - daje primjere opasnosti u sniježnim predjelima
Osnove pružanja prve pomoći	- poznaje simptome sniježnog slepila - navodi postupak prve pomoći licima zatranim u lavini - opisuje postupak traženja unesrećenog u lavini - opisuje postupak traženja unesrećenog u lavini pomoću lavinske sonde - navodi tipična sredstava spašavanja u zimskim uslovima - pojašnjava postupak izrade improvizovanih sredstava za spašavanje uz kotrišćenje turne skijaške opreme - opisuje postupak improvizovanog transporta - demonstrira postupak prve pomoći licima zatranim u lavini - demonstrira postupak traženja unesrećenog u lavini - demonstrira postupak traženja unesrećenog u lavini pomoću lavinske sonde - izrađuje improvizovano sredstvo za spašavanje uz kotrišćenje turne skijaške opreme - demonstrira postupak improvizovanog transporta

Ispitni katalog za Modul 7 Vođenje zahtjevne turne skijaške planinske ture

Djelovi predmetne oblasti	Znanja i vještine
	Polaznik:
Boravak u planini	- pojašnjava tehnike skijanja i kretanja po vrlo zahtjevnim planinskim terenima i lednicima - opisuje načine postavljanja osiguranja na skijaškoj turi - pravilno primjenjuje tehnike skijanja i kretanja po vrlo zahtjevnim planinskim terenima i lednicima - vrši postavljanje osiguranja na skijaškoj turi
Organizacija i vođenje planinskih tura	- navodi postupak pripreme i vođenja zahtjevnih i vrlo zahtjevnih turno skijaških i planinskih tura - pravilno priprema i vodi zahtjevne i vrlo zahtjevne turno skijaške i planinske ture

Ispitni katalog za Modul 8 Vođenje lake ledničke ture

Djelovi predmetne oblasti	Znanja i vještine
	Polaznik:
Boravak u planini	- nabraja vrste ledničkih staza - opisuje vrste ledničkih staza - navodi opremu koja je potrebna za izvođenje lakih ledničkih tura - obrazlaže namjenu opreme za ledničke ture - opisuje postupak održavanja opreme za ledničke ture - pravilno primjenjuje postupak održavanja opreme za ledničke ture - navodi vrste ledničkih staza - razlikuje vrste ledničkih staza
Organizacija i vođenje planinskih tura	- pravilno koristi opremu koja je potrebna za izvođenje lakih ledničkih tura - pojašnjava tehniku kretanja po ledniku sa upotrebom dereza i cepina - navodi vrste osiguranja i načine postavljanja osiguranja na ledniku i kombinovanoj stazi - pojašnjava tehnike vađenja iz ledničkih pukotina - pravilno primjenjuje tehniku kretanja po ledniku sa upotrebom dereza i cepina - pravilno vrši postavljanje osiguranja na ledniku i kombinovanoj stazi - pravilno primjenjuje tehnike vađenja iz ledničkih pukotina
Osnove pružanja prve pomoći	- opisuje postupak pružanja prve pomoći povrijeđenim članovima u ledničkim turama - demonstrira postupak pružanja prve pomoći povrijeđenim članovima u ledničkim turama

Ispitni katalog za Modul 9 Vođenje penjačke ture

Djelovi predmetne oblasti	Znanja i vještine
	Polaznik:
Boravak u planini	- poznaje međunarodne standarde za ocjenjivanje alpinističkih smjerova - navodi opremu koja je potrebna za izvođenje penjačkih tura - pojašnjava namjenu opreme za penjačke ture - pojašnjava postupak održavanja opreme za ledničke ture
Poznavanje planine i planinska infrastruktura	- poznaje međunarodne standarde za ocjenjivanje alpinističkih smjerova - pravilno primjenjuje opremu koja je potrebna za izvođenje penjačkih tura - pravilno primjenjuje postupak održavanja opreme za ledničke ture - pojašnjava postupak izrade i postavljanja bivaka u penjačkom smjeru - navodi težinske kategorije penjačkih smjerova po ljestvici UIAA - vrši izradu i postavljanje bivaka u penjačkom smjeru - navodi primjere težinske kategorije penjačkih smjerova po ljestvici UIAA - opisuje postupak vođenja dužih penjačkih smjerova u suvoj stijeni, snijegu, ledu, kombinovano i u zaleđenim slapovima
Organizacija i vođenje planinskih tura	- pojašnjava način procjene smjera u skladu sa međunarodnom kategorizacijom - navodi tehnike penjanja, uz korišćenje adekvatne opreme na dužim smjerovima u suvoj stijeni, snijegu, ledu, kombinovano i u zaleđenim slapovima - pravilno primjenjuje postupak vođenja dužih penjačkih smjerova u suvoj stijeni, snijegu, ledu, kombinovano i u zaleđenim slapovima - vrši pravilnu procjenu smjera u skladu sa međunarodnom kategorizacijom - pravilno primjenjuje tehnike penjanja, uz korišćenje adekvatne opreme na dužim smjerovima u suvoj stijeni, snijegu, ledu, kombinovano i u zaleđenim slapovima - pojašnjava postupak pružanja prve pomoći licima povrijeđenim u penjačkoj turi - pojašnjava postupak spašavanja povrijeđenog u penjačkom smjeru - navodi tipična sredstva spašavanja u penjačkim
Osnove pružanja prve pomoći	- opisuje postupak izrade improvizovanih sredstava za spašavanje uz korišćenje penjačke opreme - opisuje postupak improvizovanog transporta - pravilno primjenjuje postupak pružanja prve pomoći licima povrijeđenim u penjačkoj turi - pravilno primjenjuje postupak spašavanja povrijeđenog u penjačkom smjeru - vrši izradu improvizovanih sredstava za spašavanje uz korišćenje penjačke opreme - pravilno primjenjuje postupak improvizovanog transporta

14. Mjesto izvođenja i plan realizacije programa obrazovanja**Mjesto izvođenja:**

Teorijski dio programa se izvodi u prostoriji koja ima potrebnu opremu za izvođenje nastave.
Praktični dio programa/modula se realizuje u realnim uslovima na planini.

STANDARD PROFESIONALNE OPREME ZA OSPOSABLJAVANJE SPASILACA/ICA NA SKI STAZAMA

NAZIV OPREME	
Lična oprema	
1.	Dinamičko užje(10,5mm)60m i Dinamičko užje(9mm) 60m
2.	Gurtne
3.	Prusik (5mm)50m
4.	Pojas sjedeći podesivi
5.	Pojas grudni
6.	Alpinistički šlem
7.	Karabiner HMS
8.	Osmica
9.	Bivak vreća
10.	Žimar
11.	Klin(horizontalni, vertikalni, dijagonalni)
12.	Ledni klin
13.	Piketi(klinovi za snijeg)
14.	Dereze
15.	Cepini
16.	Ekspedicijski šator
17.	Ekspedicijsko kuvalo
18.	Lavinska sonda
19.	Lopata za snijeg
20.	Radio stanica
21.	Primopredajnik biper
22.	Štapovi za hodanje
23.	Kompleti za osiguravanje

Plan realizacije:

Program obrazovanja za osposobljavanje za zanimanje Planinski vodič/Planinska vodičkinja sastoji se iz 9 modula koji vode sticanju određenih kategorija za vođenje u planini:

- Modul 1 Vođenje lake ljetnje planinske ture 154 časa
- Modul 2 Vođenje zahtjevnije ljetnje planinske ture 34 časa
- Modul 3 Vođenje vrlo zahtjevnije ljetnje planinske ture 21 čas
- Modul 4 Vođenje lake zimske planinske ture 44 časa
- Modul 5 Vođenje zahtjevnije zimske planinske ture 21 čas
- Modul 6 Vođenje lake turne skijaške planinske ture 48 časova
- Modul 7 Vođenje zahtjevnije turne skijaške planinske ture 21 čas
- Modul 8 Vođenje lake ledničke ture 23 časa
- Modul 9 Vođenje penjačke ture 42 časa.

Nakon uspješno završenog modula slijedi rad pod nadzorom/praksa:

Nakon Modula 1 u trajanju 76 časova, a nakon svih ostalih modula 46 časova.

Moduli se sastoje iz teorijskog , praktičnog dijela i rada pod nadzorom/prakse.

15. Napredovanje, provjeravanje i vrednovanje znanja**a. Napredovanje:**

Savladavanje jednostavnih vještina je uslov da bi se moglo preći na usvajanje složenijih vještina.

b. Provjeravanje:**U toku programa obrazovanja:**

Nakon obrađenog teorijskog dijela predmetne oblasti vrši se provjera znanja i vještina polaznika.

Na kraju programa obrazovanja:

Organizuje se ispit koji se sastoji iz teorijskog i praktičnog dijela.

Teorijski dio ispita provjerava se pismenim testom.

Praktični dio ispita se sastoji u organizaciji i izvođenju planinske ture iz kategorije za koju se obučavao.

c. Vrednovanje:

Vrednovanje na završnoj provjeri treba vršiti na sledeći način:

za Modul 1

- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje lake ljetnje planinske ture Kategorija A na visokom nivou
- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje lake ljetnje planinske ture Kategorija A na zadovoljavajućem nivou
- Polaznik nije ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje lake ljetnje planinske ture Kategorija A

za Modul 2

- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje zahtjevnije ljetnje planinske ture Kategorija B na visokom nivou
- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje zahtjevnije ljetnje planinske ture Kategorija B na zadovoljavajućem nivou
- Polaznik nije ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje zahtjevnije ljetnje planinske ture Kategorija B

za Modul 3

- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje vrlo zahtjevne ljetnje planinske ture Kategorija C na visokom nivou
- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje vrlo zahtjevne ljetnje planinske ture Kategorija C na zadovoljavajućem nivou
- Polaznik nije ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje vrlo zahtjevne ljetnje planinske ture Kategorija C

za Modul 4

- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje lake zimske planinske ture Kategorija D na visokom nivou
- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje lake zimske planinske ture Kategorija D na zadovoljavajućem nivou
- Polaznik nije ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje lake zimske planinske ture Kategorija D

za Modul 5

- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje zahtjevne zimske planinske ture Kategorija E na visokom nivou
- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje zahtjevne zimske planinske ture Kategorija E na zadovoljavajućem nivou
- Polaznik nije ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje zahtjevne zimske planinske ture Kategorija E

za Modul 6

- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje lake turne skijaške planinske ture Kategorija G na visokom nivou
- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje lake turne skijaške planinske ture Kategorija G na zadovoljavajućem nivou
- Polaznik nije ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje lake turne skijaške planinske ture Kategorija G

za Modul 7

- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje zahtjevne turne skijaške planinske ture Kategorija H na visokom nivou
- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje zahtjevne turne skijaške planinske ture Kategorija H na zadovoljavajućem nivou
- Polaznik nije ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje zahtjevne turne skijaške planinske ture Kategorija H na visokom nivou

za Modul 8

- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje lake ledničke ture Kategorija I na visokom nivou
- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje lake ledničke ture Kategorija I na zadovoljavajućem nivou
- Polaznik nije ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje lake ledničke ture Kategorija I na zado

Za Modul 9

- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje penjačke ture Kategorija F na visokom nivou
- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje penjačke ture Kategorija F na zadovoljavajućem nivou
- Polaznik nije ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom zanimanja Planinski vodič /kinja za vođenje penjačke ture Kategorija F

16 . Stručne kompetencije nastavnog kadra – instruktora pojedinih djelova programa obrazovanja:

Modul 1 Vođenje lake ljetnje planinske ture

Predmetnu oblast Pravne, sociološke i kulturne osnove vođenja u planini:

- visoka školska sprema društvenog smjera, poželjno da posjeduje zvanje Vodiča B kategorije

Predmetnu oblast Planinar bio-psiho-socijalno biće:

- dipl. psiholog
- dr. medicine

Predmetnu oblast Poznavanje planine i planinska infrastruktura:

- Visoka stručna sprema, poželjno dipl. geograf ili profesor fizičke kulture i poželjno da posjeduje zvanje Vodiča B kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Boravak u planini

- dipl geograf
- Visoka stručna sprema i zvanje Vodiča B kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Bezbjednost u planini

- visoka stručna sprema i zvanje Vodiča B kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Organizacija i vođenje planinske ture

- dipl profesor fizičke kulture
- Vodič B kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast osnove pružanja prve pomoći:

- dr. medicine

Modul 2 Vođenje zahtjevne ljetnje planinske ture

Predmetnu oblast Planinar bio-psiho-socijalno biće:

- dipl. psiholog
- dr. medicine
- dipl. profesor fizičke kulture
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Boravak u planini

- visoka stručna sprema i zvanje Vodiča C kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Organizacija i vođenje planinske ture

- Vodič C kategorije, poželjno sa visokom stručnom spremom
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Modul 3 Vođenje vrlo zahtjevne ljetnje planinske ture

Predmetnu oblast Boravak u planini

- visoka stručna sprema i zvanje Vodiča C kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Organizacija i vođenje planinske ture

- Vodič C kategorije, poželjno sa visokom stručnom spremom
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Modul 4 Vođenje lake zimske planinske ture

Predmetnu oblast Boravak u planini

- visoka stručna sprema i zvanje Vodiča E kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Bezbjednost u planini

- visoka stručna sprema i zvanje Vodiča E kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Organizacija i vođenje planinske ture

- Vodič E kategorije, poželjno sa visokom stručnom spremom
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast osnove pružanja prve pomoći

- dr. medicine

Modul 5 Vođenje zahtjevne zimske planinske ture

Predmetnu oblast Boravak u planini

- visoka stručna sprema i zvanje Vodiča E kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Organizacija i vođenje planinske ture

- Vodič E kategorije, poželjno sa visokom stručnom spremom
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Modul 6 Vođenje lake turne skijaške ture

Predmetnu oblast Poznavanje planine i planinska infrastruktura:

- visoka stručna sprema, poželjno dipl. geograf ili profesor fizičke kulture i poželjno da posjeduje zvanje Vodiča H kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Boravak u planini

- visoka stručna sprema i zvanje Vodiča H kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Bezbjednost u planini

- visoka stručna sprema i zvanje Vodiča H kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Organizacija i vođenje planinske ture
- Vodič H kategorije, poželjno sa visokom stručnom spremom
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja
Predmetnu oblast osnove pružanja prve pomoći
- dr. medicine

Modul 7 Vođenje zahtjevne turne skijaške ture

Boravak u planini

- visoka stručna sprema i zvanje Vodiča H kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Organizacija i vođenje planinske ture

- Vodič H kategorije, poželjno sa visokom stručnom spremom
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Modul 8 Vođenje lake ledničke ture

Boravak u planini

- visoka stručna sprema i zvanje Vodiča I kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Organizacija i vođenje planinske ture

- Vodič I kategorije, poželjno sa visokom stručnom spremom
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Modul 9 Vođenje penjačke ture

Boravak u planini

- visoka stručna sprema i zvanje Vodiča F kategorije
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Organizacija i vođenje planinske ture

- Vodič F kategorije, poželjno sa visokom stručnom spremom
- Instruktor alpinizma
- Instruktor Gorske službe spašavanja

Predmetnu oblast Osnove pružanja prve pomoći
- dr. medicine

17. Zanimanje koje se dobija po završetku programa obrazovanja:

- Planinski vodič A kategorije - Vođenje lake ljetnje planinske ture
- Planinski Vodič B kategorij - Vođenje zahtjevne ljetnje planinske ture
- Planinski vodič C kategorije Vođenje vrlo zahtjevne ljetnje planinske ture
- Planinski vodič D kategorije Modul 4 Vođenje lake zimske planinske ture
- Planinski vodič E kategorije Modul 5 Vođenje zahtjevne zimske planinske ture
- Planinski vodič G kategorije Modul 6 Vođenje lake turne skijaške planinske ture
- Planinski vodič H kategorije Modul 7 Vođenje zahtjevne turne skijaške planinske ture
- Planinski vodič I kategorije Modul 8 Vođenje lake ledničke ture
- Planinski vodič F kategorije Modul 9 Vođenje penjačke ture

18. Dokument koji se dobija po završetku programa obrazovanja: biće regulisano u skladu sa Zakonom.